Legea prin care incitarea la violenta, ura sau discriminare se pedepseste cu închisoare de la 6 luni la 3, sesizata la CCR

Presedintele Klaus Iohannis a sesizat, miercuri, la Curtea Constitutionala a României (CCR) legea potrivit careia incitarea la violenta, ura sau discriminare împotriva unei persoane pe motiv ca face parte dintr-o anumita categorie se pedepseste cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amenda, seful statului motivând ca lipsesc din actul normativ criteriile în urma carora va fi incriminata o astfel de infractiune.

Legea pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal transpune si art. 1 alin. (1) lit. a) din Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme si expresii ale rasismului si xenofobiei prin intermediul dreptului penal.

"Consideram ca, prin continutul sau normativ, legea dedusa controlului de constitutionalitate contravine dispozitiilor art. 1 alin. (3) si alin. (5), art. 20 alin. (2) - prin raportare la art. 7 paragraful 1 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului, precum si celor ale art. 147 alin. (4) din Constitutie", se arata în sesizare.

Presedintele Iohannis precizeaza ca solutia legislativa criticata aduce atingere atât principiului previzibilitatii si claritatii normelor.

"Consideram ca, în vederea respectarii principiului legalitatii ce guverneaza dreptul penal, consacrat chiar în primul articol din Codul penal, dar si în scopul protejarii efective a grupurilor minoritare din România în fata discursului instigator la ura, violenta si discriminare era necesara includerea în mod expres în continutul normativ al reglementarii a unor criterii în textul ce va incrimina infractiunea de incitare la violenta, ura sau discriminare. Numai astfel se va putea realiza o configurare explicita a conceptelor si notiunilor folosite în noua reglementare, pentru a se asigura întelegerea lor corecta si a se evita interpretarile gresite si crearea unei practici judiciare neunitare în materie de tragere la raspundere penala pentru savârsirea infractiunii prevazute si pedepsite de art. 369 din Codul penal. În aparenta, inexistenta oricaror criterii în continutul normei de incriminare poate conduce la concluzia ca aceasta infractiune vizeaza orice fel de criteriu; în realitate, aceasta imprecizie în reglementare lasa loc subiectivismului si arbitrariului în aplicare. În plus, lipsa de previzibilitate a normei nu permite destinatarului normei o corecta raportare la sfera de aplicare a infractiunii, ceea ce conduce la insecuritate juridica", se arata în sesizarea la CCR.

De asemenea, se mentioneaza ca din perspectiva realizarii obligatiei de transpunere în legislatia interna primara a Deciziei-cadru 2008/913/JAI, necesitatea includerii în continutul normativ al art. 369 din Codul penal a ratiunilor pe baza carora sunt protejate anumite categorii de persoane sau un membru al unei categorii de persoane face cu atât mai necesara existenta unor criterii explicite.

"Transpunerea în legislatia interna a articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Decizia-cadru 2008/913/JAI - ce prevede ca autorul instigarii publice la violenta sa aiba un motiv de discriminare - ar fi presupus cel putin diferentierea infractiunilor rasiste si xenofobe de alte infractiuni, asa cum ar impune transpunerea actului european mentionat. Or, prin absenta oricaror criterii din cele la care face referire actul european a carui transpunere se urmareste - respectiv: criterii de rasa, culoare, religie, descendenta sau origine nationala sau etnica - noile prevederi ale art. 369 din Codul penal dobândesc un caracter general, vag, lipsit de claritate si previzibilitate", se mai arata în sesizarea la CCR.

Şeful statului precizeaza ca norma criticata, desi are un caracter general si în consecinta o arie mare de acoperire, în absenta oricaror criterii, nu reprezinta o dispozitie legala clara si cuprinzatoare, în sensul cerut de actul european, fiind susceptibila de a genera în practica organelor judiciare interpretari diferite si de a da nastere la

impredictibilitate, solutii neunitare ori reactii diferite ale autoritatilor publice însarcinate cu combaterea fenomenului infractional motivat de ura. Corelativ, cetatenii vor întâmpina dificultati în interpretarea si întelegerea normei, cu consecinte pe planul adaptarii propriei conduite.

El mai arata ca necesitatea includerii unor criterii în continutul normativ al art. 369 din Codul penal este subliniata si prin Raportul privind România al Comisiei Europene împotriva Rasismului si Intolerantei (ECRI) din cadrul Consiliului Europei (al cincilea ciclu de monitorizare) adoptat pe 3 aprilie 2019 si publicat în data de 5 iunie 2019.

"Formularea propusa prin norma criticata, prin maxima ei generalitate, nu numai ca nu permite distingerea infractiunilor ce sanctioneaza rasismul si xenofobia de alte fapte care au ca motiv ura, dar creeaza si insecuritate juridica prin faptul ca atât cetatenii, cât si autoritatile însarcinate cu combaterea acestui tip de fenomen infractional sunt liberi sa aplice, în realitate, propriul cod de valori", se mentioneaza în sesizare.

Şeful statului precizeaza si ca actul normativ adoptat nu respecta nici cerintele legale privind integrarea sa în ansamblul legislatiei si corelarea cu tratatele internationale la care România este parte.

"Apreciem ca legea criticata este contrara dispozitiilor art. 1 alin. (3) din Constitutie, deoarece încalca principiul securitatii juridice, ca urmare a lipsei de claritate si previzibilitate a normei, principiu ce constituie o dimensiune fundamentala a statului de drept, dispozitiilor art. 1 alin. (5) din Constitutie referitoare la statul de drept si la respectarea Constitutiei si a legilor, solutiei instituite de legiuitorul constituant la art. 20 alin. (2) prin raportare la art. 7 paragraful 1 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului, precum si prevederilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentala", se mai arata în sesizarea la CCR.

Şeful statului solicita CCR sa admita sesizarea de neconstitutionalitate si sa constate ca Legea pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal este neconstitutionala.